

5.10.2021

Valtiovarainministeriölle
valtiovarainministerio@vm.fi
essi.taavitsainen@gov.fi

ASIA: VALTIOVARAINMINISTERIÖN LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE ENERGIAPEROTUSTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTTAMISEKSI

Gasgrid Finland Oy (jäljempänä ”Gasgrid Finland”) toimii järjestelmävastaavana kaasun siirtoverkonhaltijana Suomessa ja tarjoaa asiakkailleen turvallista, luotettavaa ja kustannustehokasta kaasujen siirtoa sekä kehittää aktiivisesti ja asiakaslähtöisesti siirtoalustaa, palveluitaan ja kaasumarkkinoita edistääkseen tulevaisuuden hiilineutraalia energia- ja raaka-ainejärjestelmää. Valmistelussa olevan alkuperätakuulain (HE 87/2021 vp) myötä Gasgrid Finlandista on myös tulossa uusiutuvan kaasun alkuperätakuujärjestelmän rekisterinpitäjä.

Gasgrid Finland kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ehdotuksen tavoitteet

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia, nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia, maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annettua lakia ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia.

Ehdotetulla uudella lailla biokaasulle säädettäisiin liikennekäytössä valmistevero. Biokaasun lämmitys- ja työkonekäyttö muualla kuin siirtoverkossa säilyisi edelleen verottomana. Myös biokaasun pientuotanto olisi verotonta. Lisäksi ehdotetaan, että jakeluverkon haltija voisi halutessaan rekisteröityä verovelvolliseksi ja saada kaasun jakeluverkon verottomaksi verkoksi siirtoverkon tavoin. Siirto- ja jakeluverkosta kulutukseen luovutetun kaasun verotusmenettelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siirtoverkosta luovutettu kaasuseos verotettaisiin jakeluketjun missä vaiheessa tahansa aina maakaasun verotasolla riippumatta kaasuseoksen koostumuksesta. Verottomassa jakeluverkossa muualta kuin siirtoverkosta syötetyn biokaasun määrä otettaisiin huomioon kaasuseoksesta suoritettavassa verossa. Verkkojen ulkopuolelle jäävä biokaasu verotettaisiin biokaasuna käyttötarkoituksensa mukaisella verotasolla.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022.

Lausunto

Gasgrid Finland pitää tärkeänä, että hallitus ottaa konkreettisia askelia kohti hiilineutraaliustavoitetta. Gasgrid Finland kannattaa erityisesti lakiehdotuksessa olevaa jakeluverkon haltijoiden mahdollisuutta rekisteröityä verovelvolliseksi ja saada kaasun jakeluverkko verottomaksi siirtoverkon tavoin. Lisäksi Gasgrid Finland pitää sinänsä hyvänä asiana sitä, että biokaasu tunnistetaan verolainsäädännössä. Muutos selkeyttää biokaasuun verotukseen liittyvää tiedonkäsittelyä ja raportointia.

Gasgrid Finland toteaa kuitenkin, että hallituksen esityksen perusteluissa on lähes yksinomaan keskitytty vain verotustekniseen näkökulmaan ja biokaasusektorin kehittäminen, sen kasvupotentiaalin

hyödyntäminen sekä pyrkimys kohti hiilineutraaliutta eivät näy esityksestä. Esitetty veromalli saattaisi jopa toimia ilmastotavoitteiden vastaisesti, kun biokaasun tuotannon putkistoon ja ei-putkistoon syötetty osuus kohtaisivat eri kohtelua. Uhkana on biokaasun tulevaisuuden tuotannon ja jakelun vaikeus. Ehdotetulla lailla myös asetetaan markkinatoimijat eriarvoiseen asemaan ja ehdotettu kirjava verotuskäytäntö aiheuttaa sekaannusta eikä edistä asiakaslähtöistä kaasumarkkinaa eikä vähähiilisyyspyrkimyksiä.

Lakiehdotuksessa on melko laajasti käsitelty kaasun verotusmenettelyn eri toteuttamisvaihtoehtoja ja muun muassa todettu, että seoskaasumalli vastaisi tarkimmin ja todenmukaisimmin verotettavan kaasun alkuperää ja tosiasiallista koostumusta. Seoskaasumallissa Suomessa tuotetun biokaasun osalta seuranta perustuisi lähtökohtaisesti kaasutaseeseen, josta kävisi ilmi verkkoon syötetyn kaasun laatu ja määrä ja biokaasun alkuperä tulisi osoittaa esimerkiksi kestävyys- ja tuotantotodistuksin. Ulkomaista biokaasua koskisivat samat edellytykset, eli verovelvollisen tulisi voida luotettavasti selvittää biokaasun alkuperä, kestävyys ja syöttöketju Suomen verkkoon. Tuontikaasun osalta tarvittavia todisteita olisivat vastaavat kuin kotimaisen biokaasun osalta.

Gasgrid Finland toteaa, että toisaalta lakiehdotuksen perusteluissa on korostettu EU säännösten noudattamista ja yhtenäisiä käytäntöjä, mutta toisaalta päädytty ehdotettuun veromalliin vain verotusteknisiin seikkoihin vedoten, vaikka tarkoituksenmukaisempia ja tasapuolisempiakin vaihtoehtoja on tarjolla ja niiden toteuttamistapaa olisi ollut hyvä selvittää tarkemmin. Se, että tuontikaasun osalta käytettävissä olevien selvityksien saatavuuteen liittyy huomattavia epävarmuuksia, ei Gasgrid Finlandin tulkinnan mukaan ole riittävä ja oikea peruste veroratkaisulle, vaan vaihtoehtoista ratkaisua olisi tullut selvittää tarkemmin. **Gasgrid Finland näkee** potentiaalisen ristiriidan pyrkimyksissä ohjata biokaasua voimakkaasti liikennekäyttöön, mutta samalla mahdollisesti ohjata biokaasun käytön vähentämiseen kokonaisuudessaan. Ehdotetun lain tulisi kuitenkin mahdollistaa laajasti puhtaiden, uusiutuvien ja vähähiilisten ratkaisujen kasvun sekä tasapainottaa biokaasun tuottajien toimintamahdollisuuksia sekä maakaasuverkon alueella että sen ulkopuolella kiertotaloutta ja ravinteiden kierrättämistä unohtamatta.

Gasgrid Finland pitää tärkeänä, että lainsäädännössä lisätään läpinäkyvyyttä ja tasapuolisuutta sekä tarjotaan varmuutta markkinaosapuolille ja että lainsäädännön valmistelu on ennakoitavaa. **Gasgrid Finland pitää huolestuttavana**, että lakiehdotus tuli lausuttavaksi erittäin myöhään ehdotetun voimaantulon ollessa jo 1.1.2022. Lain voimaantuloon olisi joka tapauksessa tarpeen varata kohtuullinen siirtymäaika, jotta markkinatoimijat ja sidosryhmät voisivat sopeutua muuttuvaan markkinatilanteeseen sekä huomioida tarvittavat muutokset mm. tietojärjestelmiinsä. Myös lausuntoaika oli poikkeuksellisen lyhyt ja lausuntomenettelyssä saadun palautteen käsittelylle jää niin ikään niukasti aikaa esityksen esittelyn ollessa 21.10.2021. Lisäksi samaan aikaan laki energian alkuperätakuista sekä sen nojalla annettavat asetukset sekä viranomaisohjeet ovat edelleen valmistelussa, jolloin toimijoille on samaan aikaan tulossa useita samanaikaisia muutoksia, joista tieto saadaan hyvin myöhään. Kaasualan toimijoiden osalta viivästymiset ovat osaltaan aiheuttaneet kohtuuttoman epävarmuuden alalle ja markkinoille.

Gasgrid Finland lähtee siitä, että toimialan ja markkinan kehitys on jatkossakin pystyttävä huomioimaan kustannustehokkaalla tavalla ja kustannusten tulee olla suhteutettuja edistään tehokasta sekä kaasumarkkinoiden osapuolien kannalta tasapuolista, luotettavaa ja syrjimätöntä toimintaa. **Gasgrid Finland pitää tärkeänä**, että biokaasusektorin tukimekanismit ja muut alaa koskevat ohjaukset selvitettäisiin eikä ohjattaisi toimialaa epäselvillä ja osin eri toimijoita syrjivillä veroratkaisuilla.

Gasgrid Finland nostaa yhteenvetona lausuntonne perusteeksi:

- On tärkeää, että kaasumarkkinan pitkäjänteinen kehittäminen perustuu läpinäkyvään, tarpeelliseen ja täsmälliseen harkintaan kaasumarkkinoiden toimivuuden kokonaisedun näkökulmasta.
- Lainsäädännön tulee luoda yhdenmukainen ja tasapuolinen kehys, jolla vältetään kilpailun vääristymistä. Lainsäädännön tulee tarjota sovellettavien sääntöjen suhteen oikeudellista varmuutta eri osapuolille eikä lainsäädännön perusteena voi olla ainoastaan verotusteknisen toteutuksen yksinkertaisuus.
- Ehdotetun lain tulisi kuitenkin mahdollistaa laajasti puhtaiden, uusiutuvien ja vähähiilisten ratkaisujen kasvun sekä tasapainottaa biokaasun tuottajien toimintamahdollisuuksia sekä maakaasuverkon alueella että sen ulkopuolella kiertotaloutta ja ravinteiden kierrättämistä unohtamatta.
- Kaasujen alkuperätakuujärjestelmä todentamisvelvoitteineen tulee kattamaan lähes kaiken Suomessa tuotetun biokaasun riippumatta siitä onko biokaasun tuotantolaitos kytketty kaasun siirto- tai jakeluverkkoon tai onko kyse kokonaan verkoista irti olevasta ns. offgrid tuotannosta. Euroopan laajuinen alkuperätakuujärjestelmä mahdollistaa yhdenmukaisten kriteereiden perusteella, eri EU maissa tuotetun biokaasun luotettavan jäljitettävyyden ja mahdollistaa alkuperätakuutodistusten hallitut siirrot eri kansallisten rekisterien välillä.
- Lakiesityksen valmistelussa tulisi harkita Biokaasuun kohdennettavan verotusmekanismin kytkemistä alkuperätakuulain edellyttämällä tavalla todennettuihin alkuperätakuutodistuksiin, eikä siihen, että tapahtuuko biokaasun tuotanto Suomessa tai jossain muualla EU alueella ja siihen, että tapahtuuko biokaasun tuotantolaitosten syöttö, ja biokaasun käyttö siirto- vai jakeluverkkojen kautta.

Espoossa, 5.10.2021

Olli Sipilä
Toimitusjohtaja
Gasgrid Finland Oy